

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/31/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515200680
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8515200680.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Janou Srokovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. H. E., nar. X. X. XXXX a mal. M. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., ul. E. XXX/XXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, deti rodičov S. E., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Y., t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová a Z. E., nar. X. X. XXXX, bytom Y., ul. E. XXX/XXX, v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zníženie výživného **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ - otec mal. detí sa návrhom podaným na tunajší súd dňa 20.2.2015 domáhal, aby súd znížil jeho vyživovaciu povinnosť k mal. deťom H. E., nar. X.X.XXXX a mal. M. E., nar. XX.XX.XXXX, a to na sumu 30,- eur mesačne u každého z mal. detí.

Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom tunajšieho súdu mu bola uložená vyživovacia povinnosť vo výške 60,- eur mesačne pre každé z mal. detí. Nakoľko sa t.č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nie je schopný uhrádzať túto čiastku výživného.

K návrhu doložil rodné listy mal. detí, doklad o terajšom príjme.

Uznesením č.k. 4P/31/2015-15 zo dňa 19.5.2015 súd ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa.

Súd doručil účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach, matke mal. detí a kolíznemu opatrovníkovi spolu s návrhom na vyjadrenie a vo veci nariadil pojednávanie.

Matka mal. detí v písomnom stanovisku k návrhu uviedla, že so znížením výživného nesúhlasí. Poukázala na rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 1181/2007 (použiteľné aj v pomeroch SR) - Zbavil-li se rodič svým úmyslným jednáním, pro které byla na něj uvalena vazba a pro něž byl následně odsouzen k trestu vězení, objektivní možnosti plnit svoji vyživovací povinnost vůči svému nezletilému dítěti (§ 85 a 96 zákona o rodině), nelze tuto skutečnost přičítat k tíži tohoto dítěte, jež podle čl. 32 odst. 4 Listiny má základní právo na rodičovskou výchovu a péči. Opačný výklad vede k absurdním důsledkům.

V prejednávanej veci je navrhovateľ vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselnú trestnú činnosť. Zníženie výživného by teda bolo „odmenou“ za jeho úmyselné nezákonné konanie. Matka má za to, že takýto prístup k vyživovacej povinnosti rodiča vo vzťahu k maloletému dieťaťu by bol absurdný a návrhu tak vyhovieť nemožno.

Na pojednávanie sa otec mal. deti nedostavil, predvolanie mal riadne a včas vykázané, súd preto pojednával v jeho neprítomnosti v zmysle ust. § 101 ods. 2 O.s.p.

Matka mal. deti na pojednávaní zotrvala na svojom písomnom stanovisku v plnom rozsahu a žiadala, aby súd predmetný návrh otca na zníženie výživného zamietol. Poukázala na tú skutočnosť, že otec neplní vyživovaciu povinnosť od novembra 2013. V tomto období prebiehalo konanie o zapretie otcovstva k mal. deťom, ktorý návrh podal otec mal. detí a následne po absolvovaní testov DNA bolo potvrdené, že je otcom oboch maloletých detí. Výživné na každé z detí bolo určené po 60 eur mesačne. Následne prvýkrát bolo výživné uhradené až na základe realizovanej exekúcií v apríli tohto roku a to v sume 30 eur mesačne a následne po 35 eur mesačne a to na obe mal. deti spolu.

Ďalej poukázala na tú skutočnosť, že sú 4,5 roka rozvedení a ona ani raz nežiadala o zvýšenie výživného, aj keď je pravdou, že od obdobia posledného určenia výživného obe mal. deti povyrástli a každopádne sa zvýšili náklady na zabezpečovanie potrieb mal. detí. Dcéra H. má t.č. vek 10 rokov a syn M. vek 8 rokov.

Matka ďalej zdôraznila, že otec mal. detí je vo výkone trestu nie pre neúmyselnú trestnú činnosť, ale pre úmyselnú trestnú činnosť a jeho jedinou povinnosťou pokiaľ ide o zabezpečenie maloletých detí je platenie výživného. Deti v podstate po dobu 4 rokov nevidel, žiadnym spôsobom ich nekontaktoval.

Kolízny opatrovník navrhol súdu návrh otca na zníženie výživného zamietnuť, nakoľko zníženie výživného pre mal. deti nie je v záujme maloletých detí. Je preukázateľné, že došlo k zmene pomerov na strane otca mal. detí, ktorý je t.č. v zariadení na výkon TOS ale aj to, že od posledného rozhodovania súdu o určení výživného došlo aj k zmene pomerov na strane mal. detí súvisiacich s ich prirodzeným rastom a vývinom. Ďalej poukázal na ust. § 75 Zákona o rodine a teda, že súd pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti musí prihliadať aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, prihliadne na to aj vtedy ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Ide o kritérium tzv. potenciality príjmov. Rovnako je potrebné v zmysle potenciality posudzovať aj výkon trestu odňatia slobody.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom zákonnej zástupkyne mal. deti - ich matky, kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov doložených do spisu a zistil nasledovný skutkový stav.

Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2C/1/2011-70 zo dňa 30.5.2015 bolo manželstvo rodičov mal. deti rozvedené, mal. deti H. E., nar. X.X.XXXX a M. E., nar. XX.XX.XXXX boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matke Z. E.. Otec mal. deti S. E. bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu mal. deti sumou po 60,- eur mesačne pre každé z mal. detí, spolu teda 120,- eur mesačne.

V čase tohto rozhodnutia otec mal. deti pracoval na základe živnostenského oprávnenia a jeho príjem činil cca 700,- eur mesačne.

Matka mal. deti pracovala tak, ako teraz v poisťovni Kooperatíva s priemerným mesačným príjmom cca 859,- eur.

Po právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva podal otec mal. deti návrh na súd na zapretie otcovstva k obom mal. deťom, nakoľko sa necítil byť ich biologickým otcom. Súd návrh otca rozsudkom č.k. 4P/276/2012-72 zo dňa 12.2.2014 zamietol, nakoľko znaleckým posudkom bolo otcovstvo S. E. k obom mal. deťom potvrdené.

Mal. H. je žiačkou 5. ročníka a mal. M. žiakom 3. ročníka, obaja ZŠ s MŠ v Y.. Náklady na deti súvisia so zakupovaním ošatenia, obuvi, školských potrieb, stravy a hygienických potrieb. Mal. H. je tupozraká a každý rok je potrebné meniť dioptrie, za čo matka uhrádza cca 50,- eur.

Matka mal. detí je naďalej zamestnaná v poisťovni Kooperatíva v Starej Ľubovni a tiež pracuje na základe dohody o vykonaní práce pre štatistický úrad. Z týchto činností má spolu mesačne príjem cca 800,- eur.

Spolu s mal. deťmi žije v rodinnom dome spolu aj so svojimi rodičmi, ktorí sú starobní dôchodcovia.

Otec sa s mal. deťmi nekontaktuje už po dobu 4 rokov a ani neuhrádza výživné pre mal. deti od novembra 2013.

Otec mal. detí je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselnú trestnú činnosť na základe rozsudku KS Prešov č.k. 7To 4/25013 zo dňa 26.6.2014, ktorým zrušil rozsudok súdu 1. stupňa a zároveň uznal otca mal. detí vinným z toho, že dňa 22.12.2010 okolo 18.00 hod. pod vplyvom alkoholu v rodinnom dome v Obci Y. na ul. E. č. X okres N. Y. s nožom v ruke sa vyhrážal manželke Z. E., že ju zabije, neustále jej vulgárne nadáva, čím týmto konaním vzbudil u poškodenej obavu o jej život, zdravie tým, že svoje vyhrážky uskutoční. Ďalej toho istého dňa okolo 18.30 hod. pod vplyvom alkoholu v rodinnom dome na ul. E. č. X v obci Y. vulgárne nadával manželke Z. E., ktorú násilím sotil do kúpeľne, uzamkol dvere, násilne jej vyzliekol nohavice, spodnú bielizeň aj napriek jej odporu a prosbám, aby prestal s touto vykonaním v polohe zo zadu, proti jej vôli pohlavný styk, čím spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360, ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zák. ako aj zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 2 písm. b/, Tr. zák.

Za to mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov, ďalej trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 30 mesiacov a nariadené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Hlavným dôvodom podaného návrhu na zníženie výživného ako uviedol otec je to, že t.č. je vo výkone trestu a má nízky príjem.

Na základe uvedeného súd právne uzatvára.

Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 2 cit. zák. ustanovenia ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre mal. dieťa za uplynutý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ods. 4 citovaného zákonného ustanovenia, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Ide o kritérium potencionality príjmov. Rovnako je potrebné v zmysle potencionality posudzovať aj výkon trestu odňatia slobody v tomto prípade za úmyselný trestný čin, ktorý otec mal. detí spáchal na ich matke. Treba preto pri posudzovaní príjmu povinného rodiča vychádzať nie zo zárobku, ktorý dosahuje vo výkone trestu, ale z potenciálneho zárobku, ktorý by dosahoval, keby bol na slobode a pracoval. Práve výkon trestu by nemal byť pre páchatel'a výhodou a nie je možné, aby boli maloleté deti ukrátené na výživnom preto, že otec sa pripravil o možnosť zvýšiť si svoj príjmy tým, že úmyselne páchal trestnú činnosť.

Uvedená zmena pomerov na strane otca mal. deti nemôže byť v žiadnom prípade dôvodom na zníženie výživného pre jeho mal. deti.

Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Súd poukazuje aj na to, že Zákon o rodine upravuje aj vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi ostatnými príbuznými, t.j. že predkovia a potomkovia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť, ak ju nevyhnutne potrebujú a súd je toho názoru, že v rámci pokrvných rodinných väzieb nie je vylúčené, aby blízka rodina pomáhala otcovi v plnení vyživovacej povinnosti na mal. detí.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody a má nízky príjem, nie je dôvodný a doslovne je aj v rozpore so zákonnými zásadami a ustanoveniami Zákona o rodine, upravujúcimi vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom. Dôvody, ktoré otec v návrhu na zníženie výživného uvádza si spôsobil sám spáchaním úmyselnej trestnej činnosti, a to zločinu znásilnenia matky mal. deti a prečinu nebezpečného vyhrážania, čo nemôže byť v žiadnom prípade na vrub mal. detí, ktoré nemôžu byť z tohto dôvodu ukrátené na výživnom.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože sa jedná o veci starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré možno v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p. začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí,

návrh na súdny výkon rozhodnutia.